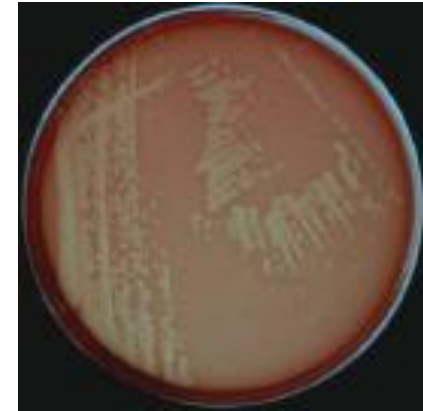

Listeria monocytogenes

- * เชื้อชนิดนี้อาจทำให้เกิดการเสียชีวิตได้
- * เชื้อในกลุ่มนี้ที่มีรายงานเกี่ยวกับการทำให้เกิดการเจ็บป่วยต่อมนุษย์มีอยู่ 7 ชนิด
- * การติดเชื้อในหญิงมีครรภ์จะส่งผลกระทบต่อลูกในครรภ์ทำให้เกิด early-onset syndrome

ลักษณะทั่วไปของเชื้อ *Listeria monocytogenes*

- เชื้อชนิดนี้เป็นพวกแบคทีเรีย G+
- เจริญในสภาพ facultatively anaerobic
- มีผลทดสอบ catalase เป็นบวก ส่วน oxidase เป็นลบ
- มีรูปร่างเป็น coccoid และ rod ขนาด 0.4-0.5 x 0.5-2.0 ไมโครเมตร ที่ 20-25 องศาเซลเซียส
- มี flagella ซึ่งสามารถเคลื่อนที่ได้
- เชื้อสามารถเจริญได้ 0-42 องศาเซลเซียสแต่เจริญได้ดีในช่วง 30-35 องศาเซลเซียส
- ค่า pH ที่สามารถเจริญได้อยู่ในช่วง 5.6-4.4

- เชื้อชนิดนี้สามารถสร้าง 58 kDa β -haemolysin และ listerolysin O
- ค่า D_{60} ที่เวลาเล็กน้อย

ตารางที่ 6.1 ผลของการทดสอบทางด้านชีวเคมีของเชื้อแบคทีเรีย *Listeria* ทั้ง 6 สายพันธุ์

สายพันธุ์	Xylose	Rhamnose	Mannitol	β -Hemolysis
<i>L. monocytogenes</i>	-	+	-	+
<i>L. innocua</i>	-	v	-	-
<i>L. seeligeri</i>	+	-	-	+
<i>L. welshimeri</i>	+	v	-	-
<i>L. ivanovii</i>	+	-	-	+
<i>L. grayi</i>	-	-	+	-

v= variable biotypes, greater than 10% of strains for this trait

ที่มา: (USFDA, 2008)

การปนเปื้อนในอาหาร

1 สามารถโตในอาหารพวก non-acid food

2 ผักสด, ผักตกต่าง

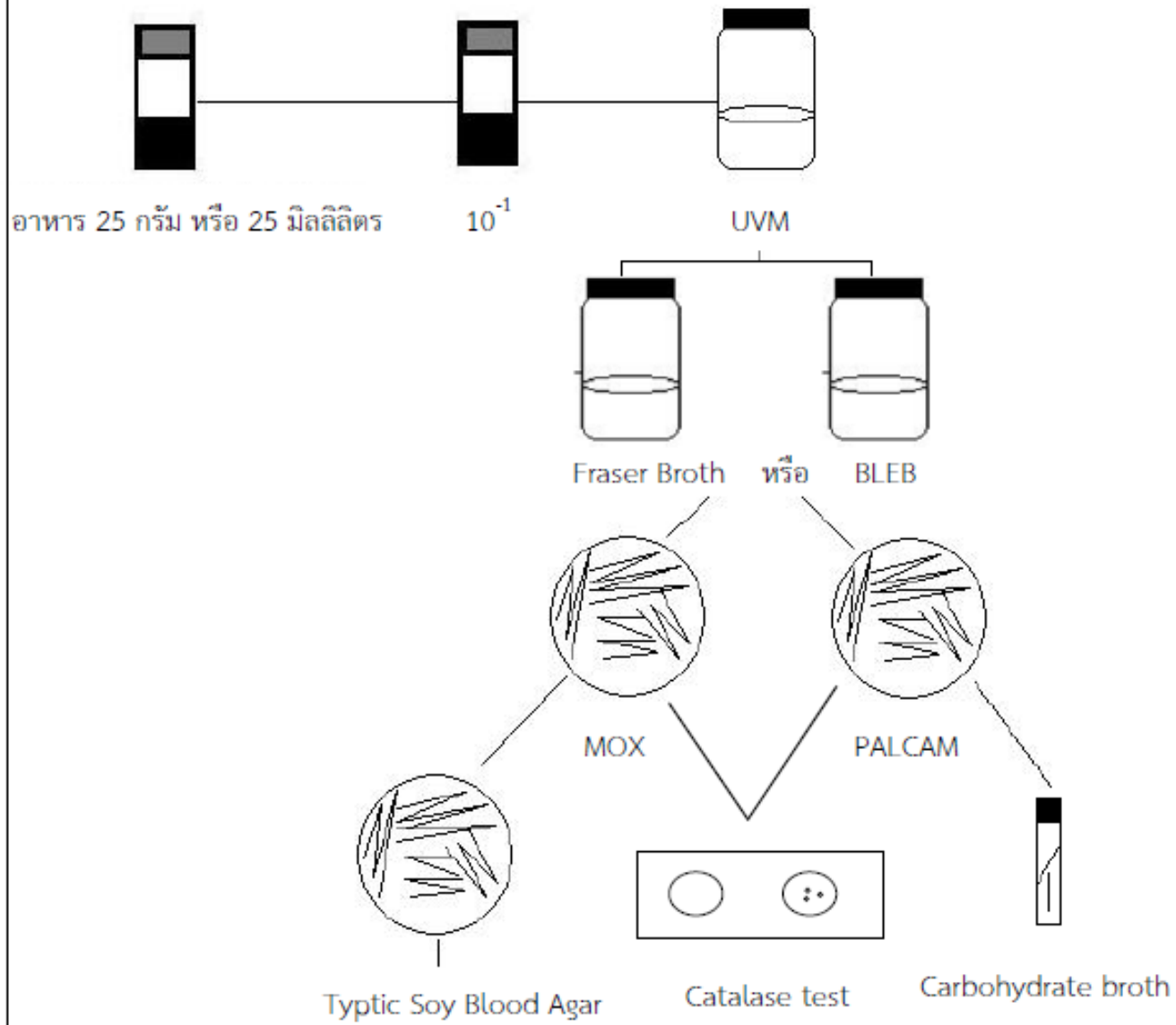

3 เนื้อสัตว์

4 ผลิตภัณฑ์จากนม

การ Isolation และ Identification

1 Enrichment ต้องทำที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส

2 Selective agar

-Lithium chloride, phenylethanol, glycine anhydride, antibiotics เป็น selective agents ซึ่งเมื่อนำเชื้อที่ขึ้นบนจานอาหารไปส่องด้วย กล้องจุลทรรศน์ที่มุม 45 องศาจะให้โคโลนีสี blue-grey ถึง blue-green

- การเติม aesculin และ ferric ammonium citrate จะเห็นโคโลนีสี dark brown และ black ซึ่งเป็นผลมาจากการถูกย่อยโดยเอ็นไซม์ hydrolyse aesculin ของเชื้อจุลินทรีย์

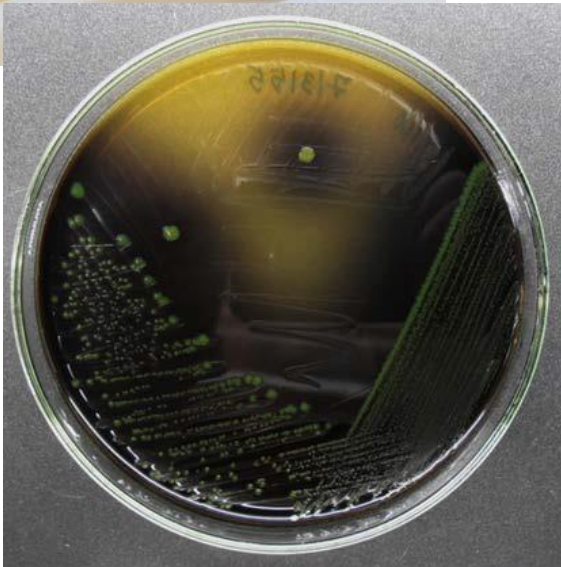
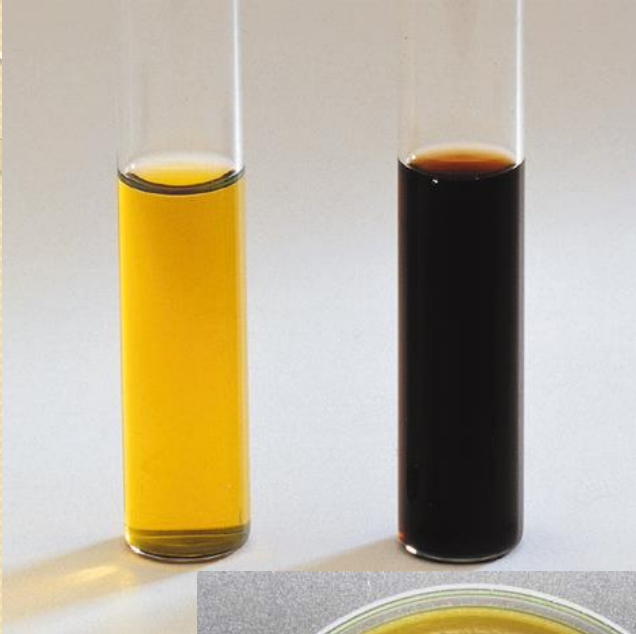

UVM Broth

- Nalidixic acid ยับยั้ง G-
- Acriflavin ยับยั้ง G+

Fraser Broth

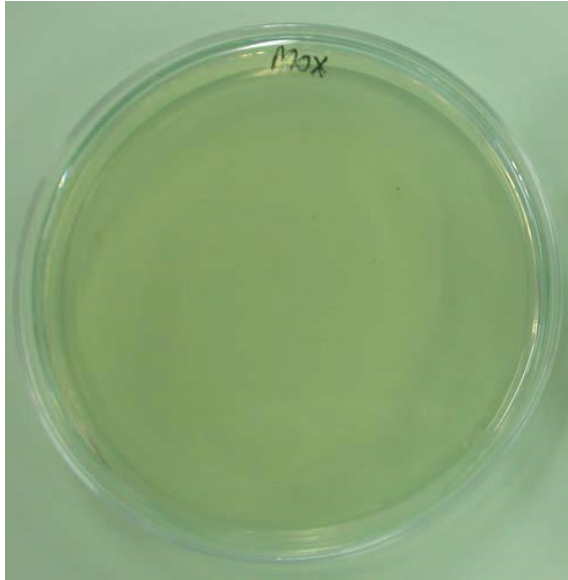
- Acriflavin ยับยั้ง G+
- Lithium chloride ยับยั้ง Enterococci
- Esculin → ย่อย+Fe → สีดำ

อาหารเลี้ยงเชื้อ **Buffered Listeria Enrichment Broth Base (BLEB)**

- อุดมด้วย แหล่งไนโตรเจน วิตามินและเกลือแร่เนื่องจากมีส่วนผสมของ Enzymatic digest of casein สาร Enzymatic digest of soybean meal และ Yeast extract มีน้ำตาล เดกซ์โทรสเป็นแหล่งคาร์บอน มีเกลือและมี บัฟเฟอร์ จากสาร Monopotassium phosphate สาร Dipotassium phosphate และ สาร Disodium phosphate

Modified Oxford (MOX) Agar

- Lithium chloride + colistin sulfate
+ Moxalactam

- Esculin $\rightarrow$ ย่อย + Fe $\rightarrow$

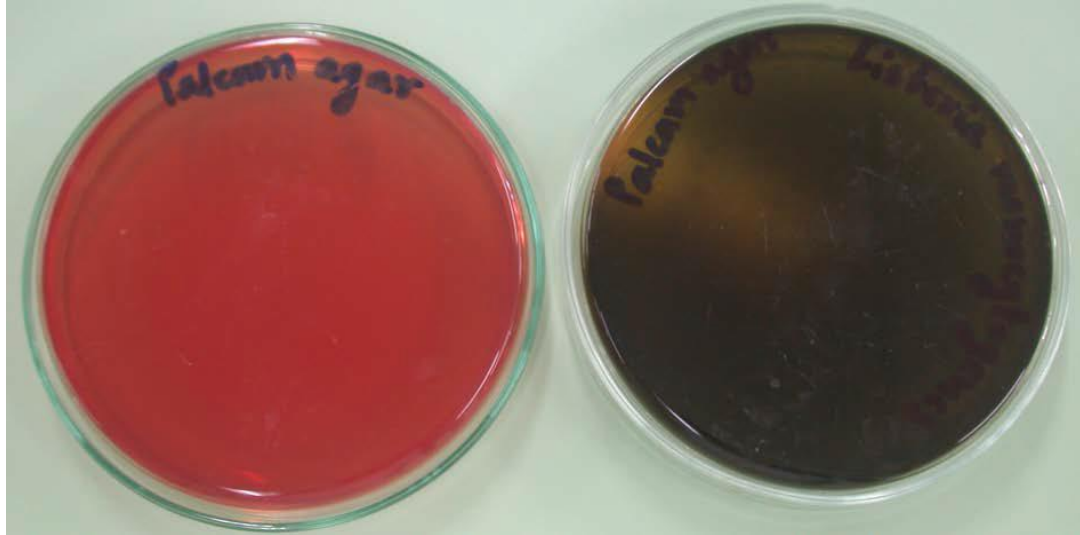
สีดำ

มีสาร Ferric ammonium citrate ที่
ตรวจจับการย่อย Esculin ทำให้เกิดสาร
6,7-dihydroxycoumarin แล้วทำ
ปฏิกิริยากับเหล็กทำให้พื้นของ จาน
อาหารเลี้ยงเชื้อเปลี่ยนจากสีเหลืองเป็นสี
ดำ

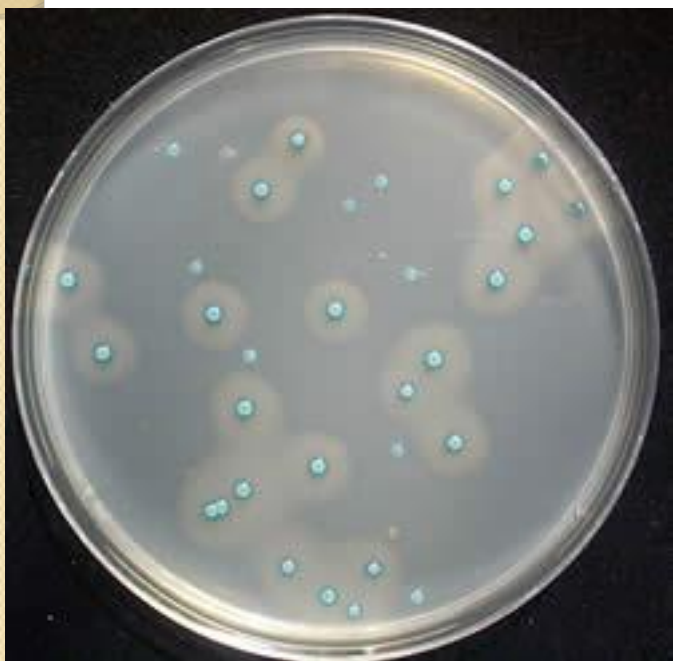
การเจริญบนอาหาร PALCAM agar

- เติม polymyxin, acriflavin, ceftazidime และ lithium chloride เป็นสาร selective agent
- เชื้อ *L. monocytogenes* จะทำการย่อย esculin ไปเป็น glucose และ esculetin ซึ่ง Esculetin ให้สี olive-green ถึง black ซึ่งมี iron(III) ions
- สามารถใช้น้ำตาล mannitol ได้ หากมีแบคทีเรียพวก *Listeria* ปนเปื้อนอยู่จะมีโคโลนีสีเทาและเหลืองตามลำดับ

การเจริญบนอาหาร Oxoid Chromogenic Listeria Agar (OCLA) Plate

- X- glucoside chromogen ในอาหารจะถูกย่อยโดยเอนไซม์ β - glucosidase ทำให้เห็นโคโลนีสี blue-green
- เติม lithium chloride, nalidixic acid and polymixin B. เพื่อยับยั้งเชื้อกลุ่มที่สามารถสร้าง β - glucosidase เช่น enterococci
- lecithin ถูกเติมเพื่อให้เอนไซม์ phospholipase ที่สร้างโดยเชื้อย่อยและทำให้เห็นสีขาวๆเป็น zone รอบๆโคโลนี

การเจริญบนอาหาร blood agar

ไม่ส่องไฟ

ส่องไฟ

*เมื่อไม่ส่องไฟแสงผ่านโคโลนีได้เล็กน้อย (semi-transparent colonies)

*เมื่อส่องไฟจะพบ clear zone รอบๆโคโลนี (**β -Hemolysis**)

การทดสอบหาเอ็นไซม์ Catalase

การทดสอบหาเอ็นไซม์ Catalase ซึ่ง
เป็นเอ็นไซม์ที่สามารถสลายอนุพันธ์
ของออกซิเจนเช่น H_2O_2 ที่เซลล์อาจ
ได้รับมาเมื่ออยู่ในสถานะที่มีออกซิเจน
ได้ หากแบคทีเรียชนิดใดมีเอ็นไซม์
Catalase จะสามารถใช้ เอ็นไซม์นี้
เปลี่ยนจากอนุพันธ์ที่เป็นพิษของก๊าซ
ออกซิเจนแล้วสลายอนุพันธ์ที่เป็นพิษ
นั้นเพื่อให้ได้ก๊าซออกซิเจน และน้ำจึง
ทำให้แบคทีเรียนั้นมีชีวิตได้ในสถานะ
ที่มีออกซิเจน

การทดสอบการหมักน้ำตาล Xylose และ น้ำตาล

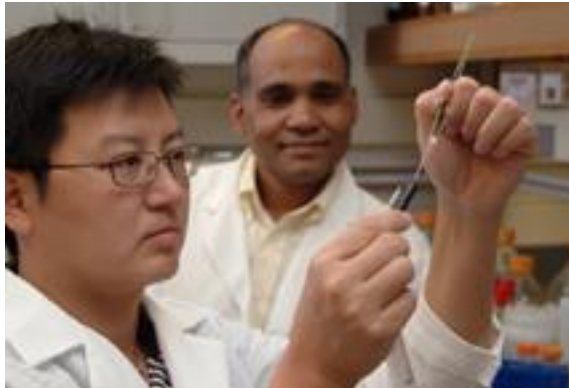
Rhamnose

การทดสอบทำโดยใช้อาหาร Carbohydrate broth ที่มีหลอดดักแก๊ส (Durham tubes) ซึ่งหลอดอาหารหลอดที่ 1 มีส่วนผสมของน้ำตาล Xylose และหลอดที่ 2 มีส่วนผสมของน้ำตาล Rhamnose ผลการ ทดสอบ *L. monocytogenes* จะไม่ใช้น้ำตาล Xylose โดยหลอดอาหารยังคงมีสีแดงของ *Phenol Red* ซึ่งเป็นอินดิเคเตอร์ และสามารถใช้น้ำตาล Rhamnose ได้โดยหลอดอาหารจะมีกรดเพิ่มมากขึ้นแล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองโดยไม่สร้างแก๊ส

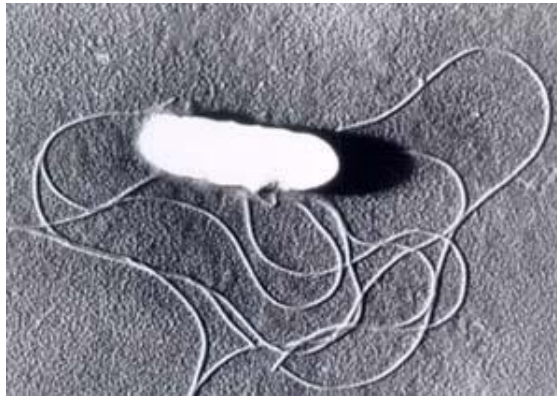
การทดสอบโดยใช้วิธีการอื่นๆ

- เนื่องจากการทดสอบหาเชื้อ *L. monocytogenes* ในอาหารใช้เวลานาน ซึ่งปัจจุบันได้มีผู้คิดค้นวิธีการตรวจหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อสามารถตรวจเชื้อชนิดนี้ได้เร็วขึ้น เช่นมีการทำ sensor สำหรับวัดเชื้อชนิดนี้ โดยเฉพาะโดยวัดจากปริมาณเซลล์ที่ทำการแบ่งตัว ซึ่งสามารถบอกได้ว่ามีเชื้อชนิดนี้ในอาหารหรือไม่ ใช้เวลาต่ำกว่า 24 ชั่วโมง

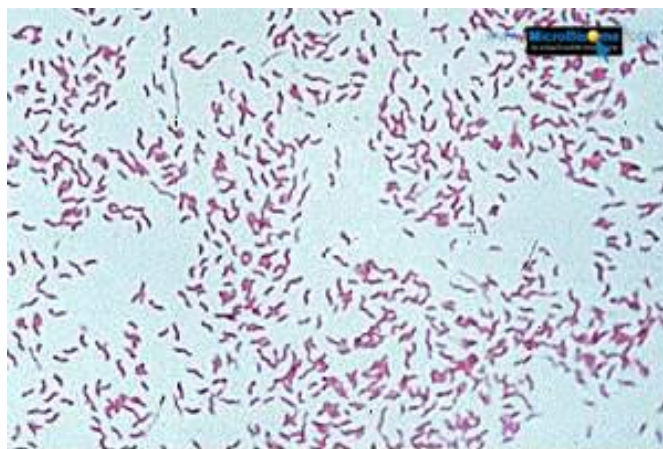

2 การตรวจวัด flagellar antigen ซึ่งสายพันธุ์ที่ก่อโรคในมนุษย์มี 3 สายพันธุ์จากทั้งหมด 13 สายพันธุ์คือ (1/2 a, 1/2 b, 4b)

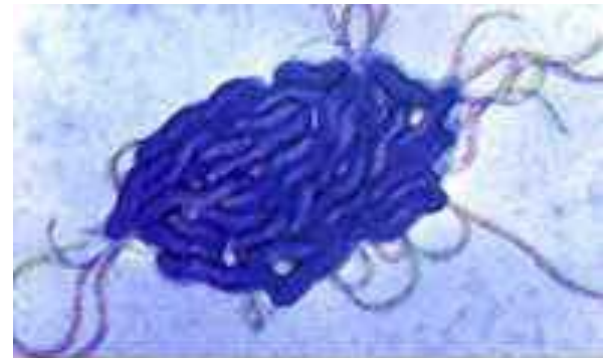
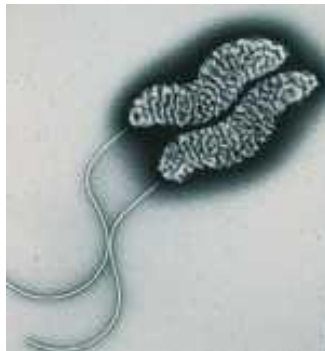
Campylobacter jejuni

- เชื้อชนิดนี้ถูกบันทึกในปี 1970 ซึ่งสามารถแยกจากผู้ป่วยที่เป็นโรคท้องร่วง

ลักษณะทั่วไปของเชื้อ *C. jejuni*

- เป็นพวก non-sporeforming G- rod
- Oxidase – และเซลล์มีขนาด 0.5-8 L x 0.2-0.5 W ไมโครเมตร
- ถ้าอยู่ในระยะ log phase เชื้อจะมีรูปร่าง slender, curved, spiral อาจมี 1 หรือ 2 polar หรือ amphitrichous

- เชื้อจะไม่ ferment หรือ oxidize น้ำตาล
- สามารถเจริญในที่ที่มีออกซิเจน 5-10 % และ 3-5 %
คาร์บอนไดออกไซด์ จัดว่าเป็นพวก oxygen-sensitive
- อุณหภูมิที่เหมาะสมคือ 42-45 องศาเซลเซียส แต่ไม่ทนต่ออุณหภูมิที่ทำอาหารหรือพาสเจอร์ไรซ์ ไม่เจริญในอุณหภูมิต่ำกว่า 28 องศาเซลเซียสและในอุณหภูมิห้องจะเจริญได้ช้า จะลดจำนวนอย่างรวดเร็วในตู้เย็นหรือในที่เย็น
- เชื้อชนิดนี้มีอยู่ในช่องทางเดินอาหารของสัตว์และนก เช่น หนู, สุนัข, แมว, วัว, แกะ, หมู และสัตว์ปีก และนอกจากนั้นยังสามารถพบในน้ำ

การก่อให้เกิโรค

- เชื้อชนิดนี้ใช้ระยะเวลาในการบ่ม 1-11 วันแต่ส่วนใหญ่ประมาณ 3-5 วันและอาการที่บ่งบอกคือ การวิงเวียนศีรษะ มีไข้ ปวดท้องและท้องเสีย ซึ่งปริมาณเชื้อที่ก่อให้เกิโรคคือ 10^{6-9} cell/g
- อาการปวดท้องอาจเริ่มพอๆกับการมีไข้ ร่างกายจะสามารถกำจัดเชื้อชนิดนี้ออกไป แต่ต้องใช้เวลาประมาณ 2-3 อาทิตย์
- ความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับ virulence ของสายพันธุ์ เชื้อชนิดนี้สามารถสร้าง enterotoxin 60-70 kDa

การ Isolation และ Identification

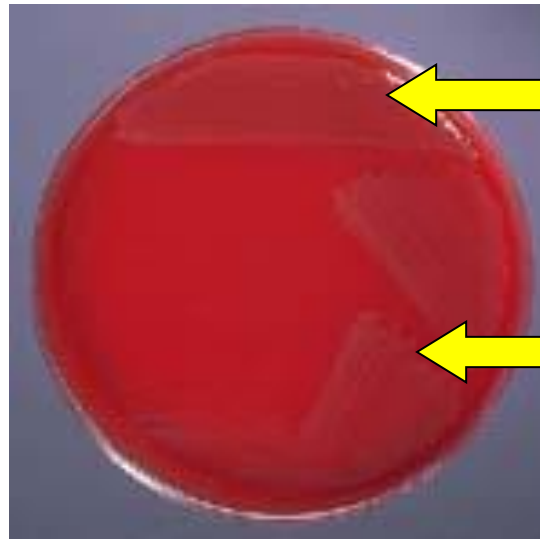
- เชื้อชนิดนี้เลี้ยงยากในอาหารเลี้ยงเชื้อต้องมีการเติมสารอาหารที่เชื้อต้องการใส่ลงไปในการเลี้ยงเชื้อ เช่น peptone based media ซึ่งมีอยู่ในอาหาร nutrient broth
- เชื้อชนิดนี้จะสร้าง peroxides และ superoxide ในอาหาร ซึ่งสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของตัวเอง ดังนั้นการบ่มจึงต้องบ่มในสถานะที่มี 5-6 %ออกซิเจน และ 10% คาร์บอนไดออกไซด์ และใช้สารอาหารที่มี oxygen scavenging compounds เช่น blood, pyruvate, ferrous salts, charcoal และ metabisulfite

- **Selective enrichment media** เช่น polymyxin B, trimethoprim แต่หากเซลล์ได้รับการบาดเจ็บ เช่น อาหารผ่านกระบวนการให้ความร้อน, แช่แข็ง, ทำแห้งมาก่อน โอกาสที่จะเจริญบนอาหาร selective มักน้อย ดังนั้นควรมีเวลาให้เชื้อได้ซ่อมแซมตัวเองก่อน โดยการบ่มทิ้งไว้ในสถานะ non-selective เป็นเวลา 4 ชั่วโมงที่ 37 องศาเซลเซียส
- หลังจากผ่านการบ่มในอาหาร selective enrichment เป็นเวลา 24 ถึง 48 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 42-43 องศาเซลเซียสแล้วจึงทำการ cấyเชื้อลงในอาหาร selective plating media

• Selective plating media ส่วนมากแล้วมีส่วนผสมของอาหารมี
อนุภาคของออกซิเจนเป็นส่วนประกอบ เช่น เม็ดเลือด และ/หรือ
ferrous sulfate, sodium metabisulfite, sodium pyruvate (FBP)
เพื่อทำ pre-prepared media โดยใช้ในโตรเจนที่อุณหภูมิ 4 องศา
เซลเซียส ในที่มีดเพื่อหลีกเลี่ยงการสร้าง toxin oxides จากเชื้อ

-เชื้อมีการเคลื่อนที่

-non-haemolytic

-สีเทาถึงสีน้ำตาลอ่อน

- การทำ confirm test
  - Oxidase (+)
  - เปลี่ยน nitrate เป็น nitrite
  - เจริญในอุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียสและไม่เจริญในอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส

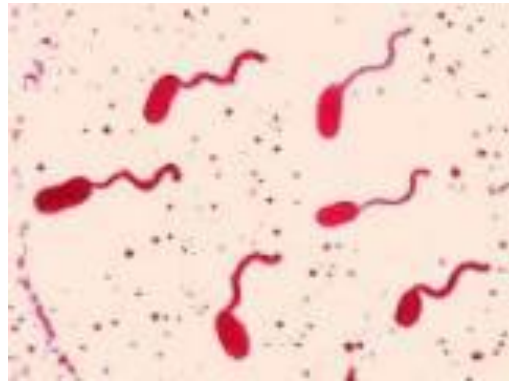

การปนเปื้อนในอาหาร

- 1 เกิดจากมนุษย์สัมผัสโดยตรงกับอาหาร หรือมนุษย์สัมผัสกับมนุษย์ สัตว์ที่อาจมีเชื้อชนิดนี้คือ ลูกสุนัข
- 2 เนื้อสัตว์
- 3 สัตว์ปีก
- 4 นม
- 5 การปนเปื้อนหลังจากการพลาสติกไรซ์

Vibrio

- เป็นเชื้อที่อันตรายอาจทำให้เสียชีวิตได้
- ทำให้เกิดโรค “Asiatic cholera” ในช่วงศตวรรษที่ 19

ชนิดของเชื้อ ***Vibrio*** ที่ก่อโรคในมนุษย์

<i>V. cholerae</i> , O1	Cholera, wound infection
<i>V. cholerae</i> , non-O1	Diarrhoea, gastroenteritis, wound infection, secondary septicaemia
<i>V. minicus</i>	Diarrhoea, gastroenteritis, wound infection
<i>V. parahaemolyticus</i>	Gastroenteritis, wound infection, otitis media
<i>V. fluvialis</i>	Diarrhoea
<i>V. furnissii</i>	Diarrhoea
<i>V. hollisae</i>	Diarrhoea
<i>V. vulnificus</i>	Wound infection, primary septicaemia, secondary septicaemia
<i>V. alginolyticus</i>	Wound infection, otitis media
<i>V. damsela</i>	Wound infection

ลักษณะทั่วไปของเชื้อ *Vibrio*

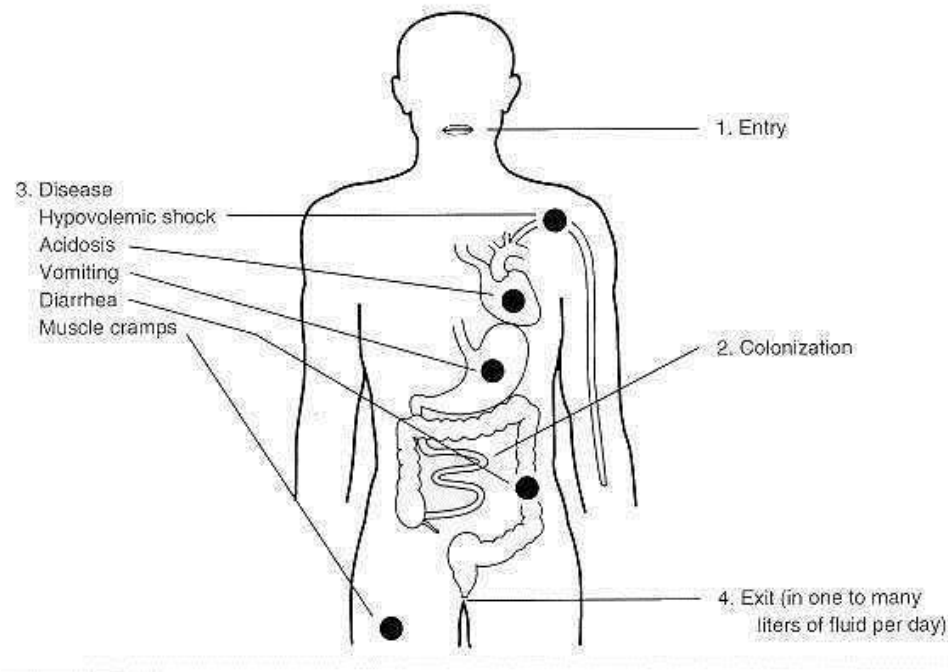
- แบคทีเรีย G+, รูป ร่างเป็น curved หรือ straight (pleomorphic), short rod สามารถเคลื่อนที่โดยใช้ polar flagella
- ผล catalase และ oxidase เป็น +
- เป็นพวก facultatively anaerobic
- สามารถเจริญ, หมักและหายใจในสภาวะที่มีเกลือ NaCl โดย ปริมาณเกลือที่เหมาะสมคือ 1-3 % แต่จะไม่เจริญหากมีเกลือต่ำ 0.5 % หรือ มากกว่า 8%

- ค่า a_w ที่เจริญอยู่ในช่วง 0.937 ถึง 0.986
- อุณหภูมิที่เหมาะสมประมาณ 37 องศาเซลเซียสและสามารถเจริญได้ในช่วง 5-43 องศาเซลเซียส
- *V. parahaemolyticus* โดยมากจะทนในอุณหภูมิที่ไม่เหมาะสมได้ดีกว่า *V. cholerae*
- *V. parahaemolyticus* สามารถเจริญใน pH ประมาณ 7.5-8.5 และเชื้อในกลุ่มนี้มีความสามารถเจริญในสภาพต่างประมาณ 11
- ปกติเชื้อชนิดนี้สามารถพบได้ในทะเล สามารถแยกได้จากในน้ำ

การก่อโรคในมนุษย์

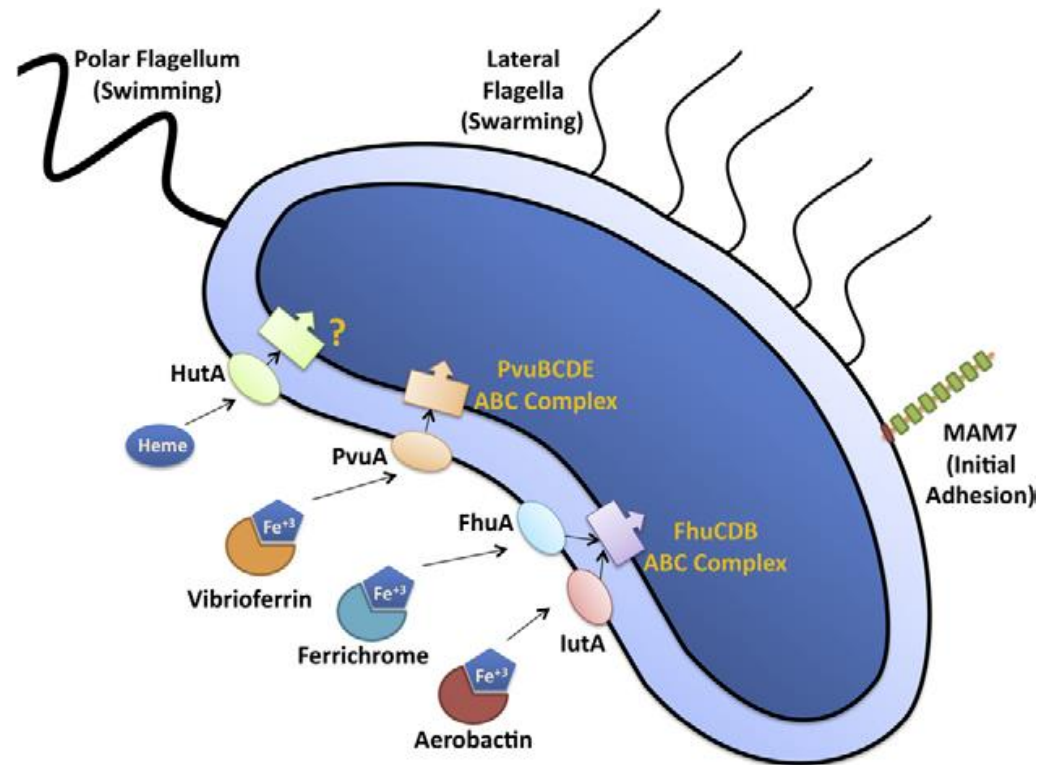
เชื้อชนิดนี้ใช้เวลาในการบ่มตัวเองประมาณ 1-3 วัน และอาจก่อให้เกิดอาการไม่รุนแรงจนถึงรุนแรงมาก ร่างกายจะขับเชื้อออกโดยการถ่ายอุจจาระ

-แบคทีเรียนี้มี *Flagellum* เส้นเดียว เรียกว่า *Single flagellum*

-เชื้อแบคทีเรีย *V. parahaemolyticus* มี โปรตีน *Multivalent adhesion molecule (MAM7)* ที่สามารถยึดเกาะกับ *Fibronectin* และ *Phosphatidic acid* ของเซลล์ที่ต้องการบุกรุก (*Host cells*)

-แบคทีเรีย *V. parahaemolyticus* สามารถสร้าง *Siderophores* คือ *Vibrioferin*, *Ferrichrome* และ *Aerobactin* ที่สามารถจับกับธาตุเหล็ก (Fe) ในสิ่งแวดล้อมได้

- ในกระเพาะอาหารมีกรด hypochlorohydric ซึ่งสามารถทำลายเชื้อชนิดนี้ได้ แต่หากได้รับมากเกินไป เช่น 10^{10} เซลล์ อาจกำจัดได้ไม่หมด
- เชื้อชนิดนี้อาจแพร่ระบาดระหว่างคนไปสู่คน และการหยิบจับ เชื้อ จุลินทรีย์ในสิ่งแวดล้อมก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ได้รับเชื้อชนิดนี้
- หลังรับเชื้อ *V. parahaemolyticus* แล้วอาจก่อให้เกิดอาการอย่างรวดเร็วเพียงแค่ 2 ชั่วโมงถึง 4 วัน ผู้ป่วยจะมีอาการท้องร่วง มีไข้ เชื้อนี้มีความสามารถในการผลิต 22 kDa enterotoxin

การปนเปื้อนในอาหาร

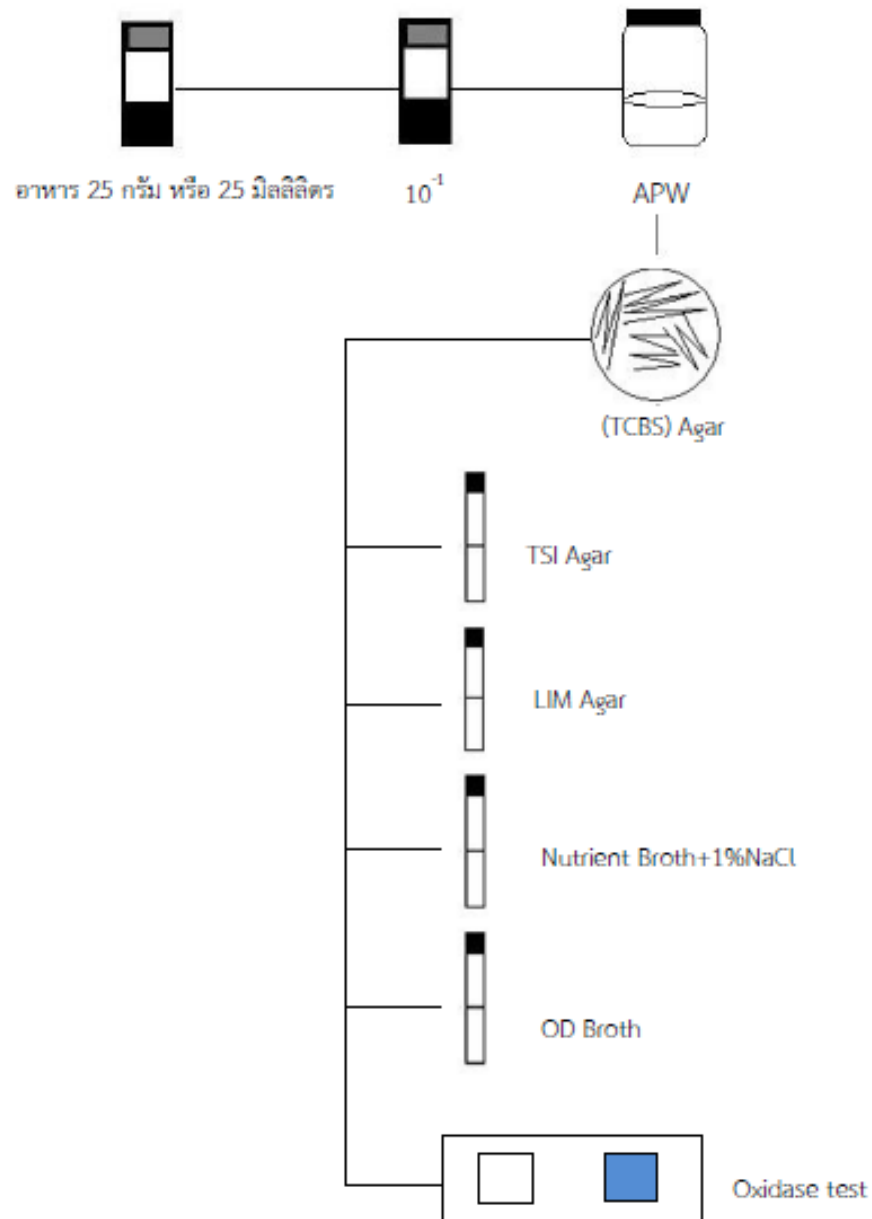
1 ปนเปื้อนมากับน้ำที่สัมผัสกับอาหาร

2 อาหารที่ปรุงยังสุกดี หรือไม่ต้องปรุงก่อนรับประทานเช่นพวก ผลไม้

การ Isolation และ Identification

1 Enrichment media

- สามารถใช้สารที่เป็นต่างเช่น peptone water (pH 8.6-9.0) บ่มเชื้ออย่างน้อย 8 ชั่วโมง เพื่อป้องกันการเจริญของเชื้อชนิดอื่นๆ
- Tellurite bile salt broth (pH 9-9.2) สามารถใช้เป็น enrichment media ในการบ่มไว้ 1 คืน

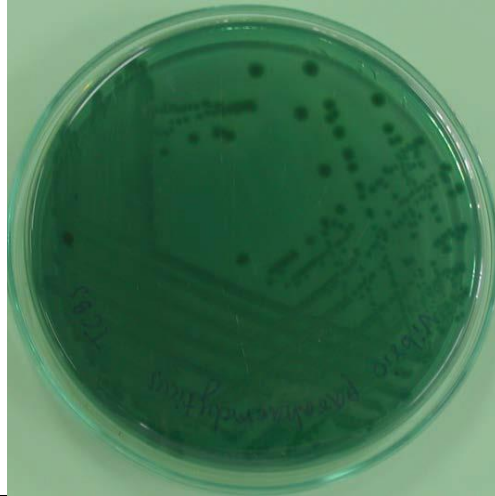
Peptone water

อาหารเลี้ยงเชื้อ Alkaline Peptone Water (APW)

- นี่สามารถนำ อาหารทะเลที่ต้องการตรวจมา บ่มในอาหารนี้เป็นเวลา 18-20 ชั่วโมงที่ อุณหภูมิ 35 ± 2 องศาเซลเซียส อาหาร ชนิด นี้มี Peptic digest of animal tissue เป็น แหล่งไนโตรเจน คาร์บอนและสารอาหารที่ สำคัญ นอกจากนั้น แล้วการเติมเกลือสูงถึง 30 กรัมต่อลิตรยังช่วยยับยั้งการเจริญของ เชื้อแบคทีเรียกลุ่มอื่นๆ ผลบวกคืออาหารมี ความชุ่มนภายหลังการบ่ม

2 Selective และ differential agar ส่วนมากใช้ อาหาร Thiosulfate citrate bile salt sucrose agar (TCBS)

Vibrio parahaemolyticus

Vibrio cholerae

มีน้ำตาลซูโครสสำหรับให้เชื้อแบคทีเรีย *Vibrio* ได้ทำการหมักโดยหากเกิด ต่างขึ้นจากการหมักจะพบสีของอาหารเลี้ยงเชื้อมีสีเหลืองอันเนื่องจากมี Bromothymol blue ทำหน้าที่เป็น ผลบวก เกิดความขุ่น อินดิเคเตอร์ ซึ่งแบคทีเรีย *V. parahaemolyticus* ไม่สามารถใช้น้ำตาลซูโครสได้จึงเห็นโคโลนีเป็นสีน้ำเงิน เขียวเหมือนเดิม ในขณะที่เชื้อแบคทีเรีย *V. cholerae* สามารถใช้น้ำตาลซูโครสได้จึงพบโคโลนีสีเหลืองบน จานอาหารเลี้ยงเชื้อ

- เชื้อ *V. cholerae* สามารถแบ่งได้เป็น serogroups O1 และ non-O1 strains หรือ แยกได้เป็นพวก non-haemolytic และ El Tor (haemolytic)
- *V. parahaemolyticus* สามารถแบ่งได้ 11 thermostable O antigens และ 65 thermolabile K (capsular) antigens

Triple sugar iron agar (TSI Agar)

ผลบวก Slant (K) Butt (A) Gas (-)
H₂S (-)

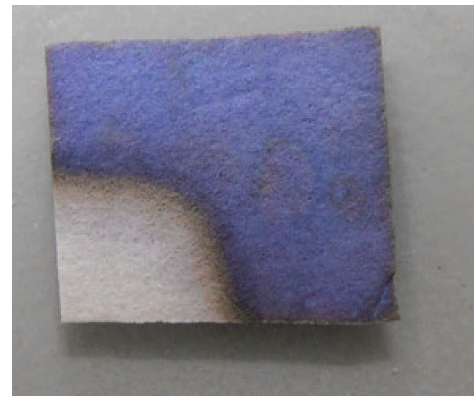
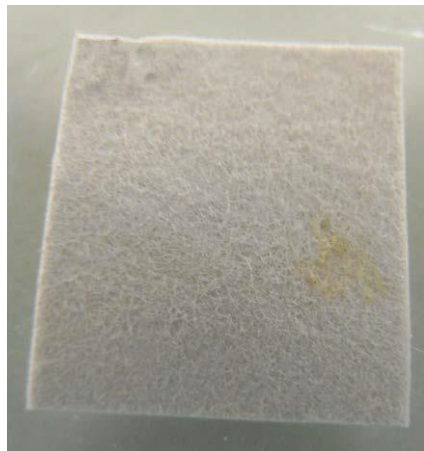
การทดสอบการใช้ Lysine การสร้างสาร Indole และการ ดูผล Motility

ผลบวก Indole (+) Motility
(+) Lysine (+)

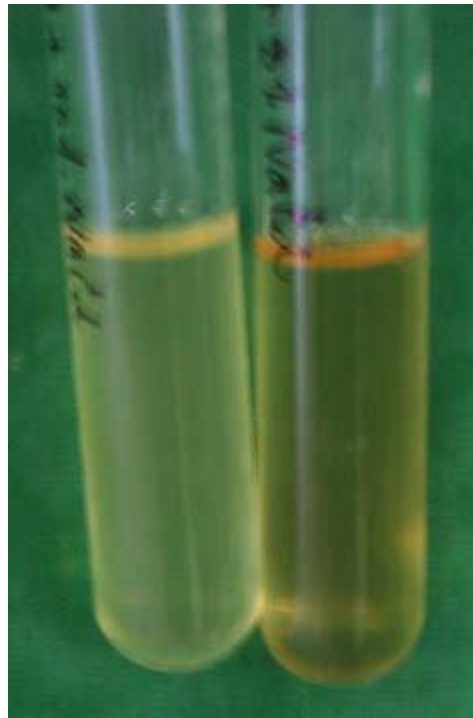
การตรวจหาเอ็นไซม์ Oxidase

การตรวจหาเอ็นไซม์ Cytochrome oxidase ซึ่งปกติแล้วแบคทีเรียที่เจริญได้ในสภาวะที่มีออกซิเจน จะใช้เอ็นไซม์นี้ในการรับส่งอิเล็กตรอน การทดสอบทำโดยการเติมน้ำยาที่มีส่วนผสมของสารละลาย Dimethyl-p-phenylenediamine และสาร α -naphthol ในสารละลายเชื้อแบคทีเรีย (Suspensions) ซึ่งผลบวกจะพบสีน้ำเงินภายใน 15 วินาที

การทดสอบการเจริญในเกลือ NaCl

ความสามารถในการทนเกลือของเชื้อแบคทีเรียสามารถใช้ในการจำแนกเชื้อแบคทีเรีย *V. parahaemolyticus* ออกจากเชื้อแบคทีเรียอื่นๆ ได้ การทดสอบทำโดยใช้อาหาร *Nutrient Broth+1%NaCl* หากเป็นเชื้อแบคทีเรีย *V. parahaemolyticus* จะสามารถเจริญแล้วทำให้อาหารเหลวนั้นมีความขุ่นได้ แต่ถ้า เป็นเชื้อแบคทีเรีย *V. cholerae* อาหารนั้นจะยังคงใส

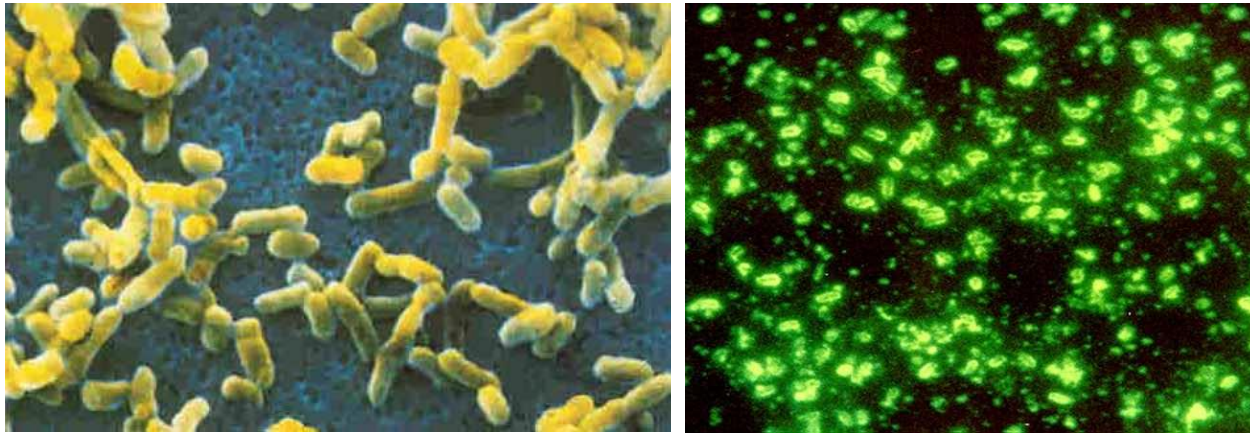

การทดสอบความสามารถในการย่อยกรดอะมิโน Ornithine

อาหารเลี้ยงเชื้อ Ornithine Decarboxylase (OD) Agar
โดยหากเชื้อ แบคทีเรียต้องการใช้กรดอะมิโน
Ornithine เชื้อแบคทีเรียจะหลั่งเอนไซม์
Decarboxylase ออกมาเพื่อตัด พันธะ Carboxyl ของ
กรด อะมิโนให้ได้ Amine หรือ Diamine และก๊าซ
คาร์บอนไดออกไซด์

Yersinia

- *Yersinia enterocolitica* เป็นเชื้อที่ทำให้เกิดโรคทางเดินอาหาร
- *Yersinia pseudotuberculosis* เป็นเชื้อทำให้เกิดโรคในต่อมน้ำเหลือง
- *Yersinia pestis* เกิดอาการบวมใต้รักแร้ ซึ่งทำให้ผู้คนเสียชีวิตได้ เพราะเป็นโรคระบาด

ลักษณะทั่วไปของเชื้อ *Yersinia*

- เชื้อ *Yersinia enterocolitica* เป็นเชื้อในตระกูล Enterobacteriaceae เป็นพวก short rod (0.5-1.0 x 1-2 ไมโครเมตร) G-
- ชอบอยู่ในสภาวะ facultatively anaerobic ให้ผล catalase+ และ oxidase –
- สามารถเจริญในอุณหภูมิตั้งแต่ -1 ถึง 40 องศาเซลเซียส แต่อุณหภูมิที่เหมาะสมคือ 29 องศาเซลเซียส จะไม่เคลื่อนที่ ณ อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส ความร้อนสามารถทำลายเชื้อได้
- pH ที่เหมาะสมในการเจริญคือ 7-8

ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของ bio-sero-phase และ ประเทศที่พบ

Biotype	Serotype	Phage type	Host	Syndrome	Country
1	O8	X	Man	Gastroenteritis	USA, Canada
2	O9	X ₃	Man	Gastroenteritis	Europe, Japan
			Pigs	Healthy	Europe, Japan
3	O1	II	Chinchillas	Systemic infection	Europe
4	O3	VIII	Man	Gastroenteritis	Europe, Japan
			Pigs	Healthy	Europe, Japan
		IXA	Man	Gastroenteritis	South Africa
			Pigs	Healthy	South Africa
		IXB	Man	Gastroenteritis	Canada
			Pigs	Healthy	Canada
5	O2	XI or II	Hares, Goats	Death	Europe

การก่อโรค

- การก่อโรคส่วนมากพบในเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี โดยเชื้อจะบ่มตัวเองประมาณ 1-11 วันหรืออย่างช้า 5-14 วัน
- อาการของโรคคือปวดท้อง การปวดท้องจากลำไส้เล็กอาจก่อให้เกิดอาการไข้และอาเจียน การปวดอาจลามไปถึงใต้แขนด้านขวาโดยนับพลงัน ผลต่อจากนั้นคือการเกิดข้ออักเสบ อาจเกิดตุ่มสีแดง แต่หากเป็นผู้หญิงตุ่มจะขึ้นช้า การเกิดตุ่มสีแดงนี้เกิดจาก serotype O3 และ O9
- เชื้อชนิดนี้สามารถสร้าง encoded ที่ 40-48 MDa บนเปลือกนอกของชั้น outer membrane protein ซึ่ง plasmid นี้จะเป็น virulence เมื่อเซลล์ถูกควบคุมด้วย chromosomal genes
- เชื้อชนิดนี้สามารถสร้าง enterotoxin (9000-9700 Da)

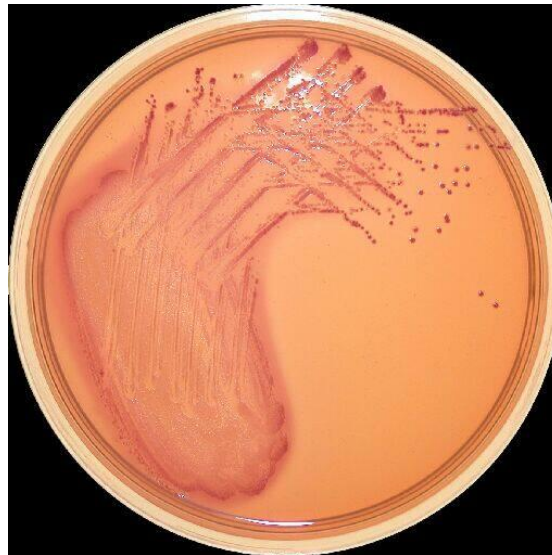

การ Isolation และ Identification

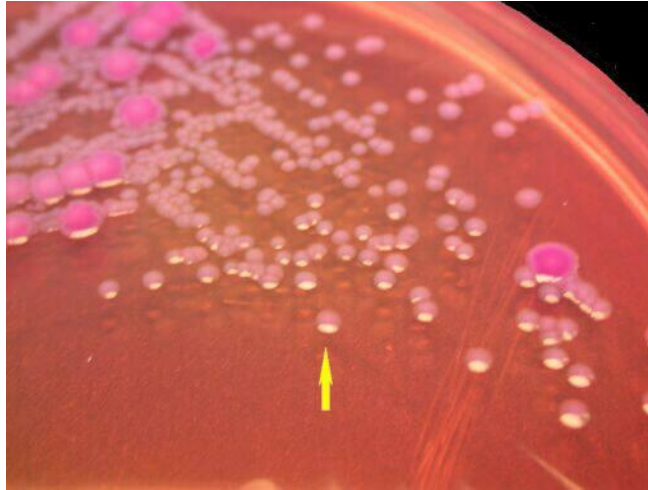
- 1 Enrichment procedure ก่อนตรวจหาเชื้อ ควรทำการบ่มที่อุณหภูมิ ต่ำ อาหารที่นิยมใช้คือ Phosphate buffered saline (PBS) และ Tryptone soya broth (TSB) บ่มที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสเป็น เวลา 21 วัน เชื้อจะทนต่อความเป็นด่างได้ดี ดังนั้นควรมีการปรับ อาหารให้ pH อยู่ในช่วง 8-8.3

• **Cefsulodin irgasan novobiocin (CIN) agar** อาหารชนิดนี้มี deoxycholate, crystal violet เป็นตัวช่วยยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์กลุ่มอื่น และมี mannitol เป็นแหล่ง carbon หลังจากบ่มที่ 28 องศาเซลเซียส นาน 24 ชั่วโมง จะมองเห็นโคโลนีสีแดง

- การเจริญในอาหาร MacConkey agar จะได้โคโลนีใสสีชมพู

- การทำ gene probes สามารถช่วยแยก virulence plasmid ได้

การปนเปื้อนในอาหาร

1 เนื้อสัตว์พบ Serotype(O3, O5,27, O8, O9) เชื้อจุลินทรีย์มักถูกแยกได้จากเครื่องในสัตว์โดยเฉพาะหมู

2 นม